

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De ratione & partibus eius. F

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

vel malum eadē deficiente. Et dicitur liberū, quā-
 tum ad voluntatem, quæ ad vtrumlibet flecti po-
 test. Arbitrium vero, quantum ad rationem, cuius
 est facultas vel potentia illa, cuius etiam est dis-
 cernere inter bonum & malum: & aliquando qui-
 dē discretionem habens boni & mali, quod malū
 est eligit, aliquando vero q̄ bonum est. Sed quod
 bonum est nisi gratia adiuta nō eligit, malum ve-
 re per se eligit. Est enim in anima rationali volū-
 tas naturalis, qua naturaliter vult bonum, licet
 tenuiter & exiliter, nisi gratia iuuet: quæ adue-
 niens iuuat eam, & erigit vt efficaciter velit bonū.
 Per se autem potest velle malum efficaciter. Illa
 ergo rationalis animæ potentia, qua bonum vel
 malum potest velle, vtrumque discernens, libe-
 rum arbitrium nuncupatur: quod bruta anima-
 lia non habent, quia ratione carent: habent tamē
 sensum, & appetitum sensualitatis.

De sensualitate.

F

Est enim sensualitas quedam vis animæ inferi-
 or, ex qua est motus qui intēditur in corporis sen-
 sus, atq; appetitus rerum ad corpus pertinentiū.
 Ratio vero vis animæ est superior, quæ (vt ita di-
 camus) duas habet partes vel differentias, supe-
 riorē & inferiorē. Secundum superiorem super-
 nis conspiciendis vel consulendis intendit: secun-
 dum inferiorē, ad temporaliū dispositionē con-
 spicit. Quicquid ergo in anima nostra nobis con-
 siderantibus occurrit, q̄ non sit cōmune cum be-
 stiis, ad rationem pertinet. Quod autem in ea re-
 peris cōmune cum belluis, ad sensualitatē perti-
 net. Et vbi nobis gradatim in cōsideratione par-
 tiū anime progrediētibus, primū aliquid occurrit
 quod nō est cōmune cum bestiis, ibi incipit ratio.
 Hoc autē Au. docet in 21. li. de Trin. ita dicen: Vi-
 deamus vbi sit quasi quoddā hominis exterioris
 interiorisq; cōfiniū. Quicqd. n. habemus in animo
 com-

*Quod bruta
 animalia nō
 habēt libe-
 rū arbitriū.
 sed appeti-
 tū sensualitatis.*

*De ratione
 qua habet
 duas partes
 quantum ad
 officia.*

*Cap. x. in
 p. n. c.*

Lib. de Tri-
12. cap. 8. in
principio.
Ca. 7. eiusdē
li. 12. de Tri-
in fine.
Ca. 14. eius-
dē ad prin.
Li. de Tri.
12. ca. 12. ad
princip.

commune cum pecore, recte dicitur ad exteriorē hominem pertinere. Nō enim solum corpus exterior homo deputabitur: sed adiūcta quadam vita sua, qua cōpages corporis, & omnes sensus vigēt, quibus instructus est ad exteriora sentienda. Ascendentib⁹ ergo introrsum quibusdam gradibus considerationis per animæ partes, vbi incipit aliquid occurrere, quod non sit nobis cōmune cum bestiis, ibi incipit ratio, vbi homo interior iā possit agnosci. Rationis autem pars superior, æternis rationibus conspiciendis vel consulendis adhærescit, portio inferior ad temporalia gubernanda deflectitur. Et illa rationis intentio qua contemplanur æterna, sapientiæ deputatur: illa vero qua bene vtimur rebus temporalibus, scientiæ deputatur. Cum vero differim⁹ de natura mētis humanæ, de vna quadā re differimus, nec eam in hęc duo quæ commemorauimus, nisi per officia, geminamus. Carnalis autem vel sensualis animæ motus, qui in corporis sensus intenditur, nobis pecoribusque communis est: qui seclusus est à ratione sapientiæ, rationi autem scientiæ vicinus est. *Quod talis est ordo peccandi, vel cadendi in nobis, qualis fuit in primis hominibus.* G

De spiritua-
li coniugio
viri & ma-
lieris in no-
bis.

Illud quoque prætermittendum non est, quod talis nunc in vno homine tentationis est ordo & progressio, qualis tunc in primis præcessit parentibus. Vt. n. tūc serpens malum suavit mulieri, ipsa que consentit, deinde viro suo dedit, sicque consummatum est peccatum: ita & nunc in nobis pro serpente est sensualis motus animæ, pro muliere inferior portio rationis, pro viro superior rationis portio. Et hic est vir qui secundum Apostolum dicitur imago, & gloria Dei: & illa est mulier, quæ secundum eundem dicitur gloria viri. Atq; inter hūc virum & hanc mulierem, est velut quoddam spirituale coniugiū naturalisq; contract⁹, quo superior